

استانداردهای ملی دوره پزشکی عمومی جمهوری اسلامی ایران

دکتر حاجی احمدی
دفتر توسعه آموزش دانشکده پزشکی سمنان

تعریف اعتبار بخشی

فرآیندی است که در جریان آن یک سازمان مشخص با استفاده از نظر مجموعه ای از خبرگان یک حوزه تخصصی، بر اساس استانداردهای مدون و از پیش تعیین شده، نسبت به انجام ارزشیابی های ادواری منظم واحدهای آموزشی در حوزه مورد نظر اقدام نموده و در مورد اعطای صلاحیت آموزشی به آنها تصمیم گیری می نماید

چرا اعتباربخشی؟

۱- تضمین حفظ و ارتقای کیفیت اعتباربخشی به عنوان یکی از معتبرترین مدل های ارزیابی مبتنی بر کیفیت در سطح جهانی پذیرفته شده است.

۲- الزامات قانونی (ملی و بین المللی)

طبق مصوبه فدراسیون جهانی آموزش پزشکی (WFME)، همه کشورها موظف هستند تا سال ۲۰۲۴ میلادی، برنامه آموزشی دوره پزشکی عمومی دانشکده های پزشکی خود را توسط یک سیستم اعتباربخشی معتبر از نظر فدراسیون، مورد اعتباربخشی قرار داده و تاییدیه دریافت نمایند.

صدور آرا و احکام اعتباربخشی:

بر اساس آیین نامه جدید اعتباربخشی انواع احکام اعتباربخشی به شرح ذیل است:

۱. تایید کامل صلاحیت (مدت اعتبار پنج سال)
۲. تایید صلاحیت (مدت اعتبار یک تا چهار سال)
۳. تایید مشروط با اخطار (با اعتبار حداکثر یکسال)
۴. **عدم تایید صلاحیت**
۵. تایید راه اندازی (برای دانشکده های در حال تاسیس)

حوزه های اعتبار بخشی برنامه پزشکی عمومی

حوزه ۱: رسالت و اهداف

حوزه ۲: برنامه آموزشی

حوزه ۳: ارزیابی دانشجو

حوزه ۴: دانشجویان

حوزه ۵: هیأت علمی

حوزه ۶: منابع آموزشی

حوزه ۷: ارزشیابی دوره

حوزه ۸: مدیریت عالی و اجرایی

حوزه ۹: بازنگری مستمر

حوزه ۲: برنامه آموزشی

زیرحوزه ۱-۲: چارچوب برنامه

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۱-۲ بر اساس چارچوب و محتوای برنامه درسی ملی پزشکی عمومی ابلاغ شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، برنامه آموزشی کل دوره خود را تدوین و به تأیید شورای آموزشی دانشگاه برساند و به نحو مناسب به ذینفعان اطلاع رسانی نماید.

زیرحوزه ۱-۲: چارچوب برنامه

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۲-۱-۲ نشان دهد که در تنظیم و اجرای برنامه آموزشی دوره پزشکی عمومی خود، در راستای تحقق آموزش مبتنی بر توانمندی تلاش می کند.

زیرحوزه ۱-۲: چارچوب برنامه

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۳-۱-۲ برنامه آموزشی دوره پزشکی عمومی را بر اساس **اصول عدالت آموزشی** تنظیم و اجرا کرده و به خصوص در آموزش مجازی به عدالت آموزشی توجه ویژه داشته باشد.

منظور از اصول عدالت آموزشی، برخورد عادلانه بین دانشجویان و اساتید بدون توجه به جنس، ملیت، قومیت، نژاد، دین، مذهب، وضعیت اجتماعی، اقتصادی و توانمندیهای جسمی بر اساس حداقل های قابل قبول مطابق با مصوبات و آیین نامه های موجود است.

زیرحوزه ۲-۲: محتوای آموزشی

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۲-۲ در برنامه آموزشی خود محتوای ضروری علوم پایه مندرج برنامه درسی ملی مصوب که مورد نیاز برای طبابت پزشک عمومی است را بگنجانند. این محتوا شامل دانش حفظی، مفاهیم و اصولی می‌شود که برای کسب و به کارگیری علوم بالینی مورد نیاز است.

علوم پایه شامل مواردی نظیر علوم تشریح (مشمول بر آناتومی، بافت شناسی و جنین شناسی)، بیوشیمی، فیزیولوژی، فیزیک پزشکی، ژنتیک، ایمنولوژی، میکروبیشناسی (شامل باکتریشناسی، انگلشناسی و ویروسشناسی) بیولوژی مولکولی و پاتولوژی میباشد.

زیرحوزه ۲-۲: محتوای آموزشی

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۲-۲-۲ در برنامه آموزشی خود محتوای ضروری علوم بالینی مندرج برنامه درسی ملی مصوب که مورد نیاز برای طبابت پزشک عمومی است را بگنجانند. این محتوا شامل دانش و مهارت‌های حرفه‌ای و بالینی مورد نیاز برای طبابت مستقل پس از دانش‌آموختگی به عنوان پزشک عمومی در کشور است.

علوم بالینی شامل مواردی نظیر بیماریهای داخلی، جراحی عمومی، بیماریهای کودکان، بیماریهای زنان و زایمان، روانپزشکی، طب اورژانس، پوست، ارتوپدی، ارولوژی، چشم پزشکی، گوش و حلق و بینی، طب تسکینی، رادیولوژی، طب کار می باشد.

زیرحوزه ۲-۲: محتوای آموزشی

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۳-۲-۲ در برنامه آموزشی خود محتوای مرتبط با علوم رفتاری و اجتماعی، اخلاق پزشکی، منش حرفه‌ای، حقوق پزشکی، طب مکمل و به ویژه طب سنتی مورد نیاز برای پزشک عمومی را بگنجانند.

علوم رفتاری و علوم اجتماعی شامل مواردی نظیر پزشکی اجتماعی، اپیدمیولوژی و آمار حیاتی، سلامت جهانی روانشناسی پزشکی، جامعه‌شناسی پزشکی، بهداشت عمومی و علوم اجتماعی میشود.

زیرحوزه ۲-۲: محتوای آموزشی

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۴-۲-۲ در برنامه آموزشی خود محتوای دروس عمومی مورد نیاز برای تربیت پزشکی عمومی را بگنجانند.

دروس عمومی دروسی است که تحت عنوان واحدهای عمومی شامل معارف اسلامی، اخلاق اسلامی، متون اسلامی، ادبیات فارسی، زبان انگلیسی، تربیت بدنی و موارد دیگر به دانشجویان دوره پزشکی عمومی ارائه می شود

زیرحوزه ۲-۲: محتوای آموزشی

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۵-۲-۲ در برنامه آموزشی خود محتوای مرتبط با روش‌های علمی مورد نیاز برای طبابت پزشکی عمومی را بگنجانند. این محتوا شامل تفکر نقاد، پژوهش و پزشکی مبتنی بر شواهد است.

زیرحوزه ۳-۲: راهبردهای آموزشی

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۳-۲ درجاتی از ادغام افقی علوم مرتبط را انجام دهد.

زیرحوزه ۲-۳: راهبردهای آموزشی

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۲-۳-۲ بخشی از آموزش خود را در راستای آموزش مبتنی بر جامعه در عرصه‌های سرپایی داخل و خارج بیمارستانی و با رویکرد ارتقاء سلامت همه جانبه اجرا کند. و در آموزش های در عرصه هم، محتوی آموزش مجازی مناسب را تدوین و از روش های تهیه فیلم، ایفای نقش و شبیه سازی استفاده نماید.

زیرحوزه ۴-۲: روش‌های یاددهی-یادگیری

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۴-۲ روش‌های آموزشی متناسب با اهداف آموزشی برای تحقق توانمندی‌های مورد نظر را مورد استفاده قرار دهد.

زیرحوزه ۴-۲: روش‌های یاددهی-یادگیری

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۲-۴-۲ در جهت ارتقای کیفیت و افزایش تعامل با دانشجویان در روش‌های مرسوم آموزشی نظیر سخنرانی اقدام کند.

زیرحوزه ۴-۲: روش‌های یاددهی-یادگیری

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۳-۴-۲ در مرحله بالینی، فرصت‌های یادگیری مشخصی را در قالب چرخش‌های بالینی در محیط‌های داخل و خارج بیمارستانی متناسب با نیازهای پزشک عمومی فراهم کند.

زیرحوزه ۴-۲: روش‌های یاددهی-یادگیری

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۴-۴-۲ در مرحله بالینی، شرایطی فراهم کند که دانشجو با مشارکت در تیم ارائه خدمت به بیمار، ضمن پذیرش مسئولیت تدریجی و متناسب با سطح خود از نظارت مناسب برخوردار بوده و بازخورد کافی دریافت کند.

حوزه ۳: ارزیابی دانشجو

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ ۳-۱-۱- نظام ارزیابی دانشجویان را تدوین، اعلام و اجرا کند و آن را متناسب با دستورالعمل ها و شرایط جدید بازنگری کرده و شیوه نامه ارزیابی مجازی دانشجویان را هم تدوین، اعلام و اجرا کند

حوزه ۳: ارزیابی دانشجو

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ۳-۱-۲ اطمینان دهد ارزیابیهای حضوری یا مجازی دانشجویان،
سنجش تمام ابعاد توانمندی شامل هر سه حیطة شناختی، مهارتی و
نگرشی را پوشش میدهد.

حوزه ۳: ارزیابی دانشجو

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۳-۱-۳ متناسب با اهداف و توانمندی‌های مورد انتظار از فراگیران و سودمندی ابزارهای ارزیابی، از روش‌های مناسب و متنوع استفاده کند.

حوزه ۳: ارزیابی دانشجو

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۴-۱-۳ نشان دهد از ساز و کار مشخصی برای گزارش نتایج
ارزیابی و پاسخگویی به اعتراضات فراگیران استفاده می کند.

حوزه ۳: ارزیابی دانشجو

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۵-۱-۳ به دانشجویان بر اساس نتایج آزمون‌های تراکمی بازخورد دهد.

حوزه ۳: ارزیابی دانشجو

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۶-۱-۳ نتایج تحلیل کمی و کیفی آزمون‌های چندگزینه‌ای را بررسی و مستند کند و بر اساس نتایج آن به طراحان آزمون‌ها بازخورد دهد.

حوزه ۳: ارزیابی دانشجو

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۷-۱-۳ نشان دهد که فرآیندها و مستندات آزمون‌های اجرا شده، توسط متخصص بیرونی قابل بررسی است.

حوزه ۷: ارزشیابی دوره

زیرحوزه ۱-۷: نظام پایش و ارزشیابی دوره

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۱-۷ برنامه‌ای برای ارزشیابی نظام‌مند دوره پزشکی عمومی تدوین و اجرا کند.

منظور از ارزشیابی دوره فرآیند نظام مند و مستمر گردآوری و تحلیل اطلاعات به منظور قضاوت در مورد اثربخشی و کفایت برنامه آموزشی و اجزای اصلی آن (شامل مدل برنامه درسی، ساختار برنامه، ترکیب و طول دوره و بخشهای ضروری و انتخابی) است.

گردآوری اطلاعات: پرسشنامه، بحث گروهی، مصاحبه و بررسی مستندات، با استفاده از ابزارهای

منابع: مختلف شامل دانشجویان، مدرسان و مسئولان برنامه صورت میگیرد

زیرحوزه ۱-۷: نظام پایش و ارزشیابی دوره

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۲-۱-۷ برنامه‌ای برای پایش فرآیندها و پیامدهای دوره پزشکی عمومی تدوین و اجرا کند.

پایش دوره شامل گردآوری مستمر اطلاعات در مورد جنبه های کلیدی آن و در راستای حصول اطمینان از صحت اجرای فرآیند آموزشی می باشد، تا حیطة های نیازمند مداخله مشخص شود. منظور از فرایندهای آموزشی فعالیتهایی است که اجرا می شود تا برنامه آموزشی به نتایج مورد نظر خود برسد. منظور از پیامدهای آموزشی، نتایج حاصل از برنامه است که معمولاً به صورت پیامدهای فوری، میان مدت و بلندمدت تعریف میشود

زیرحوزه ۱-۷: نظام پایش و ارزشیابی دوره

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۳-۱-۷ از نتایج ارزشیابی به منظور اصلاح دوره پزشکی عمومی استفاده کند.

زیرحوزه ۱-۷: نظام پایش و ارزشیابی دوره

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۴-۱-۷ ذینفعان اصلی ارزشیابی را در فعالیتهای پایش و ارزشیابی دوره آموزشی مشارکت دهد.

زیر حوزه ۲-۷: عملکرد دانشجویان و دانش‌آموختگان

استانداردهای الزامی

دانشکده پزشکی باید:

پ-۱-۲-۷ عملکرد دانشجویان تمام ورودی‌ها را در رابطه با پیامدهای آموزشی موردنظر و برنامه آموزشی تحلیل کند.

منظور از تحلیل عملکرد دانشجویان بررسی طول مدت تحصیل، نمرات امتحانات، میزان رد و قبولی، میزان موفقیت یا مشروطی و دلایل آن، بررسی وضعیت تحصیلی دانشجویان بر اساس خودگزارشدهی، توجه به علائق شخصی از جمله دوره‌های اختیاری، مصاحبه با دانشجویان تجدید دوره شده، مصاحبه با دانشجویان انصرافی و اخراجی و سایر موارد بنابر شرایط دانشکده است

از بذل توجه شما سپاسگزارم